

דברי הימים

ליקוטי דברי תורה על פרשת השבוע

נלקח מספר "שערי חיים" על פרשיות השבוע של מורינו הרה"צ שליט"א

כ"ט תמוז התשפ"א
שנה ה'
שבת חזק

פרשת מטות מסעי
שבת ראש חודש מנחם אב

גיליון 391

האסוף הגדול

מספרים על יהודי כפרי אחד, רועה צאן מנעוריו, שגידל בדיר שלו עיזים וכבשים רבים, וכל אנשי הסביבה באו לקנות ממנו חלב וצמר, שהיוו לו כר נאה לפרנסה. ויהי היום וגנבים הגיעו לכפר, והחלו לחמוס את עיזיו וכבשיו של היהודי. בבוקר אחד חסרו 20 עיזים מן העדר, למחרת עוד 30, וכך מדי יום ביומו. משראה הכפרי שהעדר מתדלדל בצורה משמעותית, ואם לא ינקוט בפעולה דרסטית יתחסל כל העדר, ועימו גם פרנסתו, נסע העירה, אל רבו הצדיק, וביקש בדמעות שיברך אותו שהגנבים יפסיקו לגנוב ממנו.

הרבי ראה את ליבו השבור של הכפרי, וברכו בחום. ואכן, בתוך תקופה קצרה חדלו הגנבים מלהופיע בכפר ההוא. משראה הכפרי שברכתו של הרבי פעלה בהצלחה, נסע שוב לחצרו של הצדיק, כדי לבשר לו את הבשורה הטובה ולהודות לו על כך.

עכשיו הוא נכנס כבר לחדרו של הרבי בפנים מחויכות, וכולו שופע אושר. לאחר שהודה לרבי על ברכתו, פנה אליו הצדיק ואמר לו: "שמעת על האסוף הנורא שאירע היום עם הכבשים?". הביט הכפרי בתמהון, ולא ידע מה הרבי מתכוון. אסוף נורא עם כבשים? מה זה? אבל הרבי שואל שוב: "לא שמעת על האסוף הנורא? האין זה אסוף נורא???"

כשראה הרבי שהכפרי אינו יורד לסוף דעתו, פתח בפניו את הפסוק "את הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים", ואמר: "הרי הקב"ה ציוונו בתורתו להקריב מדי יום את שני כבשי התמיד בבית המקדש, ועכשיו כשבית המקדש חרב בעוונותינו, אין לנו אפשרות להקריב את שני הכבשים הללו; האין זה אסוף נורא ואיום?". והמשיך הרבי ואמר: "הגיע הזמן שאחרי שיצאת מהאסוף שלך בעניין הכבשים, ודעתך נרגעה עליך, שתחשוב גם על האסוף ההוא עם הכבשים..."

היה אומר רבי יעקב יצחק הורביץ זצ"ל המכונה "החזנה מלובלין", שיום פטירתו חל בתשעה באב. וכך אמר החזנה מלובלין: "משנכנס אב ממעטים בשמחה" - ממעטים את כל הדברים הלא רצויים על ידי שמחה! השמחה הפנימית המרוכזת כעת בתוך הלב היא זו שתבטל לבסוף את כל הצרות, ואז נוכל לשמוח עד בלי די. מסופר על הקיסר נפוליאון שיצא לטייל לעת ערב, וראה אור קלוש מבליח מבית הכנסת. הסתקרן ונכנס, וראה יהודים יושבים על הקרקע, וקוראים לאור נרות בקול נהי. התעניין ושמע שמתאבלים על חורבן בית המקדש וירושלים. "מתי? מי? שריי ויועציי לא דיווחו לי מאומה, ואף לא קראתי על כך בעיתון!". הסבירו לו שזה היה לפני אלפי שנים! הפטיר ואמר "רק לעם שבוכה על העבר, גם אחרי שנים כה רבות, לו מובטח עתיד!"

בהיותו שוחר דעת, התחיל לעיין ולתור בספרים עתיקים ובמקורות שעמדו לרשותו, והתרשם במיוחד מדמותו של ירמיהו הנביא. בעוז רוח השמיע ירמיהו דבר ה', למרות שסבל רדיפות והצקות, הושלך לבור טיט ונרגם באבנים. הקיסר שאב השראה מאישיות זו, דמות אמיצה ואמינית, והחליט לקבוע בחדר מלכותו ציור ענק עם דיוקנו של הנביא. נפוליאון דמיין בעיני רוחו את המראה: שוק הומה אדם, ברקע - חומות עיר, ובקדמת הציור - ירמיהו עומד ובקול קורא מתחנן כי העוברים ושבים ישבו אל ה'. החליט נפוליאון ללבוש בגדי אזרח ויצא לשכונת היהודים בפריז הכירה, מחפש דמות שתשמש דמות-דוגמא לצייר המלכותי. סבב ברחובות עד שעניו נפלו על יהודי קבצן יושב בקרן זווית, מכריז ומבקש נדבות. זקנו מגודל ופרוע, מצחו גבוה חרוש קמטים, בגדיו קרועים, גופו צנום, אך עיניו רושפות. נפש סוערת ניכרת דרכו.

פנה המלך על האיש "אדוני, עסקה טובה לי עבורך. סור לביתי, ושם, במשך מספר ימים, תשב מול אומן שיצייר את דיוקןך על בד הקנבס". שמע היהודי ושאל: "ומה עבורי בעסקה?". ענה לו המלך: "אשלם 100 זהובים ליום 'עבודה'". נדהם הקבצן והשב לעצמו בתמיהה "100 זהובים זה דמי 'קבצנות' של חצי שנה!". ומיד ביקש לדעת את הכתובת ושעה להתייצב לעבודה מכובדת שכזו. אמר לו המלך: "תגיע מחר בחצות היום לארמון..."

נזק היהודי: "ארמון? ההינך מתגורר בארמון?". "כן" השיבו נפוליאון "קיסר צרפת אנכי". רשם לו פתק, ונעלם. בהתרגשות גדולה מיהר הקבצן לביתו. במוחו רואה זהובים נוצצים. ברור לו כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק. הוא מתרחץ ומסתפר. מסתרק ומתקן זקנו. לובש בגדי היפים ביותר, וכך, נקי ובוהק מתייצב בשעה שנועדה. השומר רואה "אישור כניסה" בכתב יד המלך, ומלווהו אחר כבוד ללשכת המלך האישית. בכניסתו קד למלך, שמביט בו בתימהון "מי כבודו? איך נכנסת? והיהודי בנימוס "הלוא אתה, אדוני המלך, שכרת אותי שיציירו אותי". התבונן בו הקיסר בתימהון, ולאחר רגע קרא לעברו "אני רציתי דמות של יהודי אותנטי, מזוקן ולמוד סבל! דמותך 'החדשה' - מגולח והדור - כאלה יש לי אלפים! לא צריך אותך".

גלינו מארצנו, ואף נתרחקנו מעל אדמתנו. כמה כואבים אנו את ה'חורבן'? האם ילדינו שומעים מאתנו על רגשי רוממות קדושת המקדש? האם אנו ממלאים את חובתנו להנחילם כמיהה 'במהרה יבנה במקדש? מה מידת הגעגוע שלנו לדרכי ציון האבלות, דרכיה וסגנונה? האם מלך המשיח יזהה אותנו? האם נותרנו אותנטיים? המנהג בימי בין המצרים להקדיש שיעורים על עבודת המקדש, לתיאור הקדושה, הרוח וההוד. אין מתאים יותר ממשל בן-המלך שאבד, עד ששכח שכן מלך הוא... הפסיק להתגעגע, שקע בחיי החולין, כמה עצוב!

ידוע הסיפור על אחד הצדיקים שביקר בארץ ישראל לפני כמה מאה וחמישים שנה. בשובו הקיפוהו תלמידיו בהתרגשות "רבי! אנא ספר לנו מה ראית! האם נותרו שרידי ימי קדם? עוד נשאר משהו מאז?". הרב השיב "הדבר היחיד ששרד בירושלים 'מזמן הבית' ועד עתה - זהו ה'שנאת חנם', היא עדיין מבעבעת שם, והשטן חוכך ידיו בהנאה..."

ונסיים בדבריו של הצדיק רבי אלימלך מליעזנסק זצוק"ל: אדרבה, תן בלבנו שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא חסרונם, ושנדבר כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניך, ואל יעלה בליבנו שום שנאה מאחד על חברו חלילה... ותחזק אותנו באהבה אליך כאשר גלוי וידוע לפניך שיהא הכל נחת רוח אליך... אמן כן יהי רצון.

העורב

זמני השבת

- 7:20 מנחה וקבל"ש א':
- 7:34 פלג המנחה:
- 7:50 סופ"ז הדלה"נ למנין א':
- 9:01 הדלקת הנרות:
- 9:10 מנחה וקבלת שבת:
- 3:43 עלות השחר:
- 4:55 נץ החמה:
- 8:00 דף היומי:
- 9:00 - 8:24 סופ"ז ק"ש:
- 9:00 שחרית:
- 6:00 מנחה מנין א':
- 6:50 אבות ובנים:
- 9:10 מנחה וסעודה ג':
- 10:28 מוצאי שב"ק:
- 10:36 מוצאי שב"ק - ר"ת:

זיכוי הרבים

רכשו לכם זכות הפצת הגליון 'דברי חיים' להצלחה ולסיד"ש בכל הענינים או להנצחת קרוביכם.

kehiladivreichaim@gmail.com

נדבת

לעילוי נשמת

האשה החשובה

מרת אסתר ע"ה

בת ר' ישעיהו ז"ל

נלב"ע ד' סיון

תשס"ח

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמור זה הדבר אשר ציוה ה':

יש לדייק למה כתב "לבני ישראל" דהיה צריך לומר אל ראשי המטות בלבד ואנו יודעים למי היה מדבר, וגם קשה למה כתב זה הדבר אשר ציוה ה' דוקא במצוה זו, וכתב החסם סופר ז"ל "משה דיבר לבני ישראל על ראשי המטות, שירגילו בני ישראל את עצמם לאמור על דברי ראשי המטות ומנהיגי ישראל, זה הדבר אשר ציוה ה', פי' כי כל היוצא מפי גדולי ישראל יהיה בעיני עם ה' כאילו ה' צוה לעשות כן, כי רוח ה' נוססה ברועה צאן קדשים", ולכן קורין פרשת מטות תמיד בבין המצרים לפי הגמ' שבת דף קי"ט לא חרבה ירושלים אלא על שביזו בה תלמידי חכמים, ולכן דבר בעתו מה טוב לשים לב על עלבון תלמידי חכמים לתקן המעוות הנ"ל.

זה הדבר אשר ציוה ה':

כרס"י איתא שכל הנביאים התנבאו בכה אמר ה' הוסיף עליהם משה שהתנבא בזה הדבר, ויש לדייק למה דוקא במצות נדרים כתב התורה "ק ענין של זה הדבר אשר ציוה ה' שלא מציינו בשאר מצות, ותי' בזה הרה"ל ר' גדלי' קעניג ז"ל [אמר תי' זו כמה רגעים ממש קודם שנפטר באופן פתאומי ר"ל ביום כ"ג תמוז תש"מ בעיר מאנשעטסער]. כי כל מי שהוא מאמין אמיתי במציאותו ית"ש בודאי רוצה לקיים כל התורה כי הוא הבורא ואנחנו חייבין לשמוע בקולו, אמנם כל זה בשאר מצוות השי"ת, אבל בנדרים האדם יכול לחשוב בעצמו הלא הכל ענין של רשות ממילא רצון הבורא היתה שמוותר לאכול, ואני בעצמי אסרתי את זה, ממילא הפה שאסר הוא הפה שהתיר, ואין כל כך חיוב לקיים דבר ה', לכן בא הכתוב להזהיר זה הדבר אשר ציוה ה', דהיינו לענין קיום דיבורו, ג"כ רצון השי"ת שלא יחל איש דיבורו, ממילא זה נכלל בציוו הבורא כמו שאר המצות ואין להקל בהן.

אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל תשלחו לבצא:

כרס"י לרבות שבט לוי, וקשה הרי בפסוק הבא כתיב וימסרו מאלפי ישראל שנים עשר אלף, ואם שבט לוי בכלל היה צריך להיות י"ג אלף, ותי' האלמו"ר מהרש"ם מגור ז"ל שרש"י כתב עה"פ וימסרו שלא רצו ללכת כי ידעו שמיתת משה תלויה במלחמה זו, לכן הוצרכו למסור אותם בע"כ, אבל בשבט לוי שעליהם נאמר האומר לאביו ולאמו לא ראיתי ואת אחיו לא הכיר, אם רצון ה' לעשות דבר לא הסתכלו על כלום, ולא היה צורך להכריחם, נמצא שבאמת היה י"ג אלף אבל וימסרו דהיינו בע"כ היה רק י"ב אלף כי שבט לוי אינו בכלל.

כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וטהרו:

רמז על יצר הרע והתאוה הבווער כאש תעבירו באש התורה שנאמר הלא כה דברי כאש כמבואר בקידושין כ"ט: בראתי יצה"ר ובראתי לו תורה תבלין, וזה שאמר אין ביעור חמץ אלא שריפה, דהיינו חמצו של היצר אין תקנה ותיקון אלא לשפרו באש התורה.

ויקרא לה נבזה בשמו:

לה נכתב בלא מפיק ה', כי לא נתקיים שם זה ומשמעו כלא, ואמר הר"י שמשון פכאל הירש ז"ל דלאיזה צורך כתב התורה שם שלא נתקיים, כי אצל הגוים קוראים שם העיר לזכר גיבוריהם שנוצחים במלחמות וכובשים עיירות [כמו פעטערסבורג, לענינגראד וכדומה]. אמנם זה דבר שאינו של קיימא, כי בא לוחם אחר וכובש העיר וקוראים לה שם אחר, ויהודי צריך לדעת כי רק על ידי תורה ומצוות ומעשי"ט נשאר איזה זכר נצחי, לכן העיר נבח שכבש במלחמה לא נשאר שם העיר.

ויקרא לה נבזה:

בסוף מס' פסחים איתא כל המספר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים שנאמר לא תשא שמע שוא וסמוך ליה לכלב תשליכון אותו, ורמז בסוף הפרשה ויקרא לה ל"ה ר"ת לשון הרע, שמי שמדבר לשון הרע מתגלגל בכלב נבח.

ענין נקמת מדין ורס"י כ' שיש בזה נקמת פינחס נכד יוסף עבור שמכרו אותו למצרים, כי מדין הוא פגם המחשבה שהם גרמו ענין פעור והם מכרו את יוסף לפוטיפר דהיינו כח המחשבה שקודם המעשה של אשת פוטיפר, ולזה מרומז מה שצוה"ל צלה"ק הילד איננו ואני אנה אני בא ר"ת א' נקמות י' א' נקות הופיע, ענין נקמה הוא לתקן את חילול השם למה יאמרו הגוים איה נא א', עי' ברכות ל"ג גדול נקמה שניתן בין שני שמות כי ענינה לתקן את חיה"ש. וכן אומרים בתפילת אבינו מלכינו נקום נקמת דם עבדך ואח"כ אומרים עשה למענך, ענני באמת ישעך כי הוא ישועת ה'. ולכן ציפה משה כ"כ לנקמת מדין קודם מיתתו, כי רצה לראות את קה"ש איך הארון והציץ כח הקדושה מתגבר על כח הטומאה.

בלעם הרגו בחרב וגם בציץ כמבואר ברש"י, י"ל מה שמצינו בשבט גד וטרף זרוע אף קדקוד ענין תפילין של יד מחובר לשל ראש, וכן במלחמת מדין איתא צמדכך שרק אלו שנזהרו בתפילין של יד וראש, וענינה כנגד בלעם צריכים מי שהוא היפכו היודע דעת עליון וכן מוציא מכח אל הפועל, תפילין של ראש יודע דעת עליון, אבל מקודם יש תפילין של יד דהיינו המצות בפועל, שלש דפרענותא דברי ירמיה כנגד פסח, ענינה של פסח אמונה וצריכים שיהיה בחי' לכתך אחרי במדבר, ואם לאו נשאר בחי' בלעם, והעבודה בחי' ללכת.

ומקנה רב היתה לבני גד ולבני ראובן וגו':

שמעתי מהגר"מ וואלפסון שליט"א צעמח"ס אמונת עיתך שבהן היו מגולגל נשמות של דור עיקבתא דמשיחא ולעת"ל עבר הירדן יהיה שלימות ואז יהיה עשר עממין קני קניזי קדמוני, ושם נקבר משה, אבל הם רצו שהתיקון יהיה כבר, והענין הוא שראובן הבכור לעת"ל יחזירו הבכורה לו, ולכן דתן ואבירים ואון בני ראובן חלקו על כהונת אהרן שרצו הכהונה בשבילם, ותיקונם היה ע"י שני הפרים שהקריבו בהר הכרמל, דתן ואבירים בגימטריא זהו שני הפרים, וזהו גם ענין חודש תמוז השייך לראובן דוקא כמבואר בבני יששכר שלעת"ל יהיה לחג גדול, [דתן ואבירים און בגימטריא חודש תמוז], ולכן הקדימו צאן לטפס, אלא שלא היו צריכים לגלות את זאת, והם קילקלו את זה ע"י חטא המרגלים. עוד בענין חצי שבט מנשה כ' צהעמק דצר שהן היו בעלי תורה להחזיק את התורה בח"ל קרני פרה איתא בתיקונים שזה ת"ח המגנחים זב"ז בהלכה [פרה המתקה של פ"ר דינים אל ה' ויאר לנו] ירח בן יומו התחדשות וזה באלפים באמה מקום מגרש חוץ לעיר רמז לגלות מירושלים.

ויצאו משה ואלעזר הכהן אל מחוץ למחנה:

וכ' רס"י שראו נערי בני ישראל חוטפים מן הגזל ולכאורה למה יטרחו כל גדולי הדור, אלא יש להקדים היע"ד במקמה בני גד ובני ראובן שהיה להם רב שאהבו את המן ולכן נשאר אצלם הרבה מקנה ולכן רצו להישאר אצל משה שזכותו בא המן, וזה נגד פעור שענינה רעי היפוך המן, ולכן ויקצוף משה החייתם כל נקבה כי פעור זה גרם שנערי בני ישראל חופים מן הגזל כי המן הוא היפוך מזה, הרבה שלוחים למקום להכין מזון.

ויצאו משה ואלעזר הכהן אל מחוץ למחנה:

וכ' רס"י שראו נערי בני ישראל חוטפים מן הגזל ולכאורה

ויכתוב משה את מוצאייהם למסעייהם על פי ה' ואלה מסעייהם למוצאייהם:

יש להבין מהו כונת הפסוק להכפיל שני פעמים ולשנות מיציאה קודם למסע למסע קודם יציאה, וכתב צח"ס שלא נגאלו ישראל ממצרים אלא בזכות האמונה וקבלת התורה כמש"כ בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, וכן מה שהיו מוכנים לילך במדבר שממה [כמש"כ לעיל בשם המלבי"ם] לכן מקודם כתיב שמוצאייהם ממצרים היה למסעיהם כדי שיסעו להר סיני ומקומות אחרים לחזק האמונה, אבל כל זאת היתה על פי ה', אבל בשעה שחטאו ועמד משה וביקש רחמים עליהם ואמר למה ה' יחרה אפך בעמך אשר הוצאת אותם מארץ מצרים, ולמה יאמרו מצרים ברעה הוציאם, וביקש רחמים עליהם ובזכות זה ניצלו, נמצא שבאמת לא היו צריכים לילך ולהמשיך נסיעתם במדבר, ורק משום שכבר הוציאם ממצרים וכדי שלא יאמרו המצרים הוצרכו לנסוע הלאה, לכן כ' אח"כ שמסעם היה משום שהוציאם, לכן הוצרך להמשיך בנסיעתם.

אלה ששמות האנשים אשר ינצלו לכם את הארץ, למטה יהודה וגוי למטה בני שמעון וגוי:

לכאורה יפלא שסדר השבטים אינו מובן, שנמנו כאן: יהודה, שמעון, בנימין, דן, מנשה, אפרים, זבולון, יששכר, אשה, נפתלי, וכשנאמרו הדברים למשה בודאי לא היה מי שידע להסביר את פשר הדבר, עד שבא הגורל בארץ ואז הבינו הכל למפרע, בני ישראל עמדו בשעת הגורל בדומה של ארץ ישראל, ונמצא סדר השבטים כפי שהם מסודרים על המפה, בדרום מימין במזרח נמצא שבט יהודה, ומשמאל במערב שבט שמעון, צפונית יותר בנימין במערב ודן במזרח, נצפין עוד ומנשה בשומרון ואפרים בשרון, בצפון יותר אנו מוצאים את זבולון לחוף הים ולידו במזרח את יששכר, ואשר בחוף צידון ונפתלי בגליל, נמצא כשהתבררה חלוקת הארץ אחרי הפלת גורלות הבינו למפרע את סדר השבטים בחלוקת הארץ.

ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה':

כתב רש"י מלמד שמת בנשיקה, וכתבו הצעלי תוס' הביאור שמיתת אהרן היתה בעבור שהיה לו דביקות בהשם ואהבתו עמו, וכמו שאמר דוד נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה', ורמז לדבר ויעל אהרן הר ההר שעלה ממדרגה למדרגה עד שבא למדרגת על פי ה' ומחמת המתקנות נסתלק, וכספר אול"כ חיים הציא שהבעלי תוס' היו נאה דורשים ונאה מקיימים כי קבלה בידינו שהרבה מבעלי התוס' נהרגו על קידוש השם בשעת מסע הצלבנים [קרוסעדטס ימש"ו], ובלילה בו היו צריכים להרוג אותם חיברו את התוספות הגדולים והקשים בפרק מרובה שבמסכת ב"ק, ובסיום הלימוד שהיה מתוך שמחה גדולה קפצו לתוך המדרגה בהתלהבות ובשמחה עצומה בעוד הדברי תורה בפיהם, וזהו מיתת נשיקה שהלכו למיתתם מתוך שמחה ודביקות בה', ה' ינקום דמיהם זי"ע.

וישמע הכנעני מלך ערד:

כתב רש"י שמע שמת אהרן ונסתלק ענני כבוד, ויש להבין מהו השייכות מיתת אהרן לכניאת הכנעני, וכתב צספר תכלת מדלכי דכשירך יצחק את יעקב היתה כונתו לעשו, אמנם המעשה ופעולת הברכה היתה ליעקב, לעומת זאת היתה חסא אהרן בעגל רק במעשה ולא במחשבה, כי מחשבתו היתה לשם

למה יטרחו כל גדולי הדור, אלא יש להקדים היע"ד במקמה בני גד ובני ראובן שהיה להם רב שאהבו את המן ולכן נשאר אצלם הרבה מקנה ולכן רצו להישאר אצל משה שזכותו בא המן, וזה נגד פעור שעינה רעי היפוך המן, ולכן ויקצוף משה החייתם כל נקבה כי פעור זה גרם שנערי בני ישראל חופים מן הגזל כי המן הוא היפוך מזה, הרבה שלוחים למקום להכין מזון.

נקום נקמת בני ישראל מאת המדיינים אחר תאסף אל עמיה:

קשה למה תלה הקב"ה מיתת משה רבינו במלחמת מדין, וכתב צספר עזות יוסף שחטאו של משה היה על שעבר על מצות ה' שהקב"ה ציוה לו ודברתם אל הסלע והוא לא קיים העשה רק הכה את הסלע, דהיינו שביטל מ"ע, וידוע שעל מצות עשה ליכא עונש רק בעידן ריתחא אזי מענישין על ביטול קיום מצות עשה, ואמרו חז"ל שכל זמן שבלעם היה קיים לא זעם ה', כמש"כ מה אזעום לא זעם ה', וא"כ בימי בלעם לא היתה עידן ריתחא, אבל עכשיו לאחר מפלת מדין ששם גם בלעם מת, א"כ שוב לא היה צורך למנוע זעם ה', ממילא נעשה עידן ריתחא ולכן נענש משה על ביטול המצוה.

ויקצוף משה על פקודי החזיל וגוי:

פרש"י שבא לכלל כעס בא לכלל טעות שנתעלמה ממנו ההלכה של הגעלת כלים, והוא דבר פלא שמשנה רבינו ישכח הלכה, ויש לבאר הענין דבאמת קשה למה לא נצטוו ישראל על הגעלת כלים קודם למלחמת מדין, והלא נצטוו בשאר איסורים בהר סיני, וא"כ הדבר נוגע גם להכלים, והתי' פשוט דכל זמן שהיה להם המן לא השתמשו בכלי בישול כי לא הוצרכו לבשל כלל, כי טעמו היה כדבר המבושל כבר כמבואר בפרשת בשלח, והנה המן היה בזכות משה, וא"כ כיון שהקב"ה אמר לו למשה שאחר מלחמת המדין יאסף אל עמיו, ממילא יופסק המן ושוב הוצרכו לידע הלכות הגעלת כלים, אמנם משה קצף למה החייתם כל נקיבה, ולדעתו לא נגמר מלחמת מדין וא"כ לא הגיע זמן פטירתו מן העולם, ושוב יהיה המן ולא יצטרכו לבשל, ממילא אינו נוגע הלכות הגעלת כלים, ולכן נשתכח ממנו ההלכה.

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים:

כתב המלבי"ם שבדרך כלל הנסיעה מתייחס תמיד להמקום ששואפים לבוא אליו, א"כ היה צריך לומר אלה מסעי בני ישראל אשר נסעו לארץ ישראל, אלא הטעם שהוצרכו בני ישראל להישאר במדבר ארבעים שנה היה משום ששקעו בטומאת מצרים והיה צורך להנכם ולזקקם בכל מיני תלאות ונסיונות כדי שיהיו ראויים לבוא לארץ ישראל כמאמר הפסוק זכרתי לך חסד נעורייך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה, לכן הקדים הפסוק לכל המ"ב מסעות, שאם תרצה לידע הטעם שהוצרכו לנסוע, משום שיצאו מארץ מצרים מקום טמא, ולכן הוצרכו כל המסעות.

אלה מסעי בני ישראל:

צספר כתנות אור כתב שבפסוק זו מרומז כל הד' גליות שבני ישראל הלכו בה, כי הר"ת של אלה מסעי בני ישראל, הוא כמו אדום מצרים בכל יון, והפסוק ממשיך למה באו ארבע גליות אלו על בני ישראל, כי בני ישראל יצאו ממצרים "ביד משה ואהרן" כיון שהיתה הגאולה על ידי בשר ודם לכן לא היתה גאולה שלימה, אבל לעתיד לבוא ישראל נושע בה' אזי יהיה תשועת עולמים.

לע"נ

הרה"ח ר' דוד אליהו בן הרה"ח ר' יוסף חיים גרינוואלד זצ"ל

לע"נ

הרה"ח ר' בנימין בייטש בן הרה"ח ר' ישראל רוזנבוים זצ"ל

הכהן גדול הראשון, וזה היה סימן לדורות, אמנם אח"כ כתוב בפסוק, "זאת הארץ אשר תפול לכם לנחלה", אם בני ישראל ירגישו שביאת הגואל הוא "לכם" לכל צרכיכם שהם צריכים ביאת המשיח כמו מים קרים על נפש עיפה, אזי יזכו לארץ כנען בגבולותיה, כי ביאת המשיח תלוי לפי ההשתוקקות, כמו שאנו אומרים ממקומך מלכנו תופיע ותמלוך עלינו מהרה "כי מחכים אנחנו לך".

ורחמתי את אשר ארחם ראשי תיבות ראש חודש מנחם אב, כ' והיה אם שמע "תשמעו" בגימ' עת רצון ראש חודש אב, כי חודש אב היא החודש של שמיעה כמזמור צנני יִשְׁכַּכְךָ שחודש מנחם אב כנגד שבט שמעון, וגם צירוף החודש היא ר"ת הסכת ושמע ישראל היום.

כסא דברכתא נביע בזה מעומק לבנו ונפשנו, בשיר ושבחה, בגילה ורננה, וברגשי הערצה קדם מעלת כבוד מורנו ומאורנו, מרביץ תורה לעדרים בהשכל ובתבונה, מלא במדע ובחכמה בתורה וחסידות סיני ועוקר הרים, מעלה פנינים יקרים מפז, מרגניתא זכה ומאירה, כל מגמתו להגדיל תורה ולהאדירה, ה"ה הרה"ג

רבי חיים אהרן צבי היילפרין שליט"א
לרגל השמחה השורה במעונם בהולדת נכדו כמר מנחם מענדל לחתנו איש חמודות יקר שבערכין, מלא במדע ובחכמה בתורה ובחסידות, שואל בשלום כל אדם, אוהב את הבריות ומקרבן, טוב ומיטיב לכל, אהוב למעלה ונחמד למטה,

הרה"ג ר' **דוד אריה בראנדסדארפער** שליט"א
בשעטו"מ ולמזל"ט

יתן השי"ת שיזכו לראות רב נחת דקדושה לאורך ימים ושנים מתוך נחת והרחבת הדעת, ויזכו לגדל בנים ובני בנים בתורה ויראת שמים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא ויזכו לרוב שמחות ונחת ברננה מתוך הרחבת הדעת על דרך התורה והחסידות מתוך חדווה הרחבה וכל מילי דמיטב, אכ"י"ר

ברגשי כבוד והערצה נשגר בזאת ברכת מזלא טבא מעומקא דליבא אל מעלת האי גברא יקירא, בעל מעשים נפלאים וכבירים, איש חמודות יקר שבערכין, אהוב למעלה ונחמד למטה, כבוד ידידנו הדגול, הרה"ח ר' **אברהם יעקב מוס** הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסין בנו החתן ר' **שמואל בנציון** הי"ו עב"ג בשעטו"מ ובמזל"ט

יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, ויתברכו בבני הגוני, חיי אריכי ומזוני רוויחי, דורות ישרים ומבורכים עוסקים בתורה ובמצוות בנהורא מעליא. אכ"י"ר

שמים, ולכן כיון שהיו הענני כבוד בזכות אהרן היה זה הוכחה שאהרן לא חטא באמת, כי העיקר הוא המחשבה, ומחשבתו היתה לטובה, והסימן שענני הכבוד היו בזכות אהרן כי כיון שמת נסתלק הענני כבוד, וא"כ עכשיו שהענני ראה שנסתלקו ענני כבוד, וזה מוכיח שאהרן היה צדיק כי העיקר הוא המחשבה, ושוב בא בטענה שבמחשבה היתה הברכה לעשו, ולכן בא ללחום.

כִּי אַתֶּם בָּאִים אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּפּוֹל לָכֶם בְּנִזְוָלָה:

כתב צמדק על פסוק זו מלמד שהראה הקב"ה למשה כל מה שעתיד להיות, דור דור ודורשיו דור דור ושופטיו דור דור ומנהיגיו, ויש להבין השייכות לפסוק זו, וגם למה הוכפל דור דור ודורשיו, הלא הראה לו כל מה שעתיד להיות והיה לו לכתוב שהראה לו מנהיגי הדורות, ותי"ה הרה"ק מלאפשיץ ז"ל שאם היה הקב"ה מראה למשה המנהיגים שעתידים להיות וראה שאינם כל כך במדרגה גבוה כמו בדורו של משה היה מתמה איך יכולים אנשים כאלו להיות מנהיגי ישראל, לכן הראה לו מקודם את הדורות הבאים, ולפי הדורות המנהיגים מתאימים מאוד להם, וזה נחלת כל דור ודור שהקב"ה מנחיל אותם במנהיגים הראויים להם.

את שש ערי המקלט וגוי ועליהם תתנו ארבעים ושתיים עיר:

כתב צמפה"ק אוהב וישראל שהני שש ערי מקלט הם השש תיבות בפסוק שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, שהאדם צריך לידיע שבכל מצב כשהוא נבוך, מקום מקלטו הוא בשמע ישראל להאמין שה' אלקינו בין מידת הדין בין מידת הרחמים ה' אחד, ועליהם תתנו ארבעים ושתיים הן מ"ב מילים של ואהבת, שיבוא עי"ז לאהבת ה' בכל לבבו ובכל נפשו.

ויעל אהרן הכהן וגוי בחודש הזמשי באחד לחודש:

לא הודיע הכתוב במיתת משה ולא במיתת מרים מתי הוא יום הפטירה, רק במיתת אהרן שהיתה בר"ח אב, ללמד שבאותו יום בחודש התחילה להיות ירידה להמשכן שנלקח

ברגשי כבוד והערצה נשגר בזאת ברכת מזלא טבא מעומקא דליבא אל מעלת האי גברא יקירא, בעל מעשים נפלאים וכבירים, איש חמודות יקר שבערכין, אהוב למעלה ונחמד למטה, כבוד ידידנו הדגול, הרה"ח

ר' **משה דוב שטראם** הי"ו

לרגל השמחה השרויה במעונו

באירוסין בנו החתן ר' **אברהם** הי"ו עב"ג

בשעטו"מ ובמזל"ט

והברכה אחת היא לאביו העסקן הדגול בעל מעשים נפלאים העוסק בצרכי ציבור באמונה בכל עת ועונה

הרה"ח **אלכסנדר צבי שטראם** שליט"א

לרגל אירוסין נכדו שיחי'

יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, ויתברכו בבני הגוני, חיי אריכי ומזוני רוויחי, דורות ישרים ומבורכים עוסקים בתורה ובמצוות בנהורא מעליא. אכ"י"ר

לע"נ

הרה"ח ר' פיתח בן הרה"ח ר' בנימין ביינוט וזנונים זצ"ל

אשר הלך לעולמו לאחר שהזדכך ביסורים קשים ומבלם באהבה בשב"ק פר' שמיני לסדר 'בקרובי אקדש' - בניסן תשע"ז

